

Analys av ungskogar med hjälp av enkla kartjänster.

En skogsfastighet är till salu. Prospektet verkar lovande, men du är lite osäker eftersom fastigheten ligger en ganska lång resa hemifrån. Visserligen har du goda skogliga kontakter i området, men varför inte göra en liten analys själv? Enkelt och utan några särskilda programvaror, hemma i TV-soffan. I denna följetång börjar vi med ungskogarna!

Flygfoton

Flera av våra större söktjänster erbjuder förhållandevis bra flygbilder. Många gånger grundar sig materialet på Lantmäteriets egna kartor, eller är inhämtande av söktjänsten själv. Över vissa områden är dock flygbilderna lite väl mörka, men på flesta håll bra. Undertecknad har använt en flygbild som visserligen är tillgänglig via en annan plattform, men motsvarar den som återfinns hos söktjänsterna.

Prospektet säger inte allt

Underteknads erfarenhet av prospekten för ett antal tusen skogsfastigheter är entydig. Attribut som sticker ut, må vara positiva eller negativa, saknas ofta i de skogsbruksplaner som ligger till grund för en försäljning. Ofta hålls beskrivningen om den individuella avdelningen kort.

Bifogat denna artikel finns en skogsbruksplanskarta (bilaga 1) som visar tre ungskogsavdelningar (67, 84 och 85). Vi kan tydligt se att det finns några berghällar i avdelning 84 ("måsvingar") samt ett fuktstråk i avdelning 67 (streck). Vi ser även att avdelning 67 angränsar mot myr på flera ställen.

Det är att förvänta sig att berghällarna och fuktstråket på något vis omnämns i avdelningsbeskrivningen som impedimentavdrag eller som en notis. Men övrig information är mer osäker om den ingår i ett prospekt.

Vi får av planen veta nedanstående beståndsdata samt att fastigheten ligger i Kalmar Län. Dessutom

får vi veta att det ska finnas en fröträdsställning i avd 67 (40 m³sk/ha). Med det börjar vi vår analys.

Beståndsdata

Avd	STI	Ålder	Vol/ha	Areal (ha)	Trädslag(TGL)
67	B	22 11	13 m ³ sk	6,2	226
84	T	22 16	12 m ³ sk	1,6	523
85	T	22 11	12 m ³ sk	1,6	433

1. Virkesförråd i ungskogar

Virkesförrådet/ha i ungskogar är ett litet eget kapitel i skogsbruksplaner. Det är svårt att sätta en bra siffra, bl.a. för att det är svårt att mäta. Detsamma gäller trädslagsfördelningen. I praktiken har det inte heller så stor betydelse om det står 10 eller 20 m³sk/ha eller om lövandelen är 10 eller 20 %. Den kloke tittar istället på de mer grova talen, bl.a. dominerande trädslag samt om det är väldigt höga (eftersatt röjning?) eller låga (luckigt?) virkesförråd/ha.

Vi ser att avdelning 67 är lövdominerad, samt att avdelning 84 och 85 har samma virkesförråd och STI men avdelning 85 är äldre. Är möjligen avdelning 84 glesare eftersom de har samma STI? Vad beror det i så fall på?

Boniteten är därtill ganska svag för området för alla avdelningarna.

2. Hitta nyckelelementen i flygbilden

Det finns många detaljer i en ungskog som man kan se i en flygbild. Täthet, luckor, om den är planterad, berghällar, olika trädslag, frötallar etc. Det kräver lite övning och det är långt ifrån säkert att allt syns, men kan man se vissa element kan man snabbt skaffa sig en överblicksbild.

I bilaga 2 så finns en flygbild över exakt samma område som skogskartan. På flygbilden är några av nyckelelementen markerade. Vi får ganska mycket information, bl.a. att det finns områden som är väldigt torra (berghällar och ljung) luckiga (ljung) olikåldrighet (inslag av äldre träd) samt lövdominerade

Kenny Svahn

2017-11-24

kontakt@kennysvahn.se

områden (lövträd är ljusare än barrträd). Se bilaga 2 för vidare information.

3. Analysen

Vi kan nu dra några slutsatser:

1. Området är förmodligen ganska torrt. Det finns inslag av berg och stora områden med ljung spridda över hela området, även om det finns sårare delar också. Det gör troligen lövträd (även gran) till ett ganska dåligt alternativ, men avdelning 67 domineras ändå av löv. Alla tre avdelningar har ett dessutom ett klart graninslag.
2. Återbeskogningen tycks ha gett lite olika resultat. Särskilt västra delarna av avdelning 84 med sina stora ljungområden verkar inget vidare.
3. Det är något skumt med de fröträden som skall finnas i avdelning 67 enl. planen, eller iaf omfattning av dem.
4. Avdelning 84/85 kan vara lite olikåldrig.

Sammanfattningsvis så är inte intrycket allt för positivt. Även om det mycket väl kan vara motiverat med ett fältbesök kan det kanske sortera bort vissa objekt vid skrivbordet. Vissa attribut är lättare att bekräfta än andra, tex berghällarna och avsaknaden av frötallarna.

Facit

För de här tre avdelningarna så finns det ett facit. Hur ser det då ut? Vi behöver först etablera lite kring beståndshistoriken.

Avdelning 84 är äldre och avverkades först. Den återbeskogas med fröträd, dock utan markberedning. Resultatet blev lyckligt. Västra delarna av avdelningen är belägen på en åsrygg. Här är skogen ungsbogen särskilt gles. Inslaget av gran åtgörs främst av tidigare undertryckta granar som numera ingår i ungsbogen, främst i de östra delarna.

Avdelning 67 och 85 avverkades samtidigt, strax innan stormarna Gudrun och Per. Det ställdes en väl

genomtänkt fröträdsställning, samt markbereddes. Större delen av fröträden blåste dock ner, och istället blev det lövskog som etablerade sig. Avdelning 67 har ett visst inslag av tall och gran (främst i svackorna) men är direkt olämplig för det dominerande lövet. Dessutom hålls tallarna tillbaka av älgen, i synnerhet i avdelning 67.

Avdelning 67 och 85 har en mycket varierade bonitet, mellan T18 till T26. Särskilt svackorna med gran är bördiga.

Fröträden som skall finnas i avdelning 67 finns, men inte alls så många som planen anger. Voly-men är istället resultatet av en imatningsfel, även om det finns spridda fröträd kvar som klarade stormarna. Denna parameter var dock fiktiv (40m³sk/ha finns ej angivet i planen).

Sammantaget så har de här tre ungskogarna en hel del utmaning framför sig. Lövandelen är hög på alldeles för torr mark, det är luckiga bestånd samt att tallen är hårt ansatt av älgen. Bekymmer som kommer påverka tillväxten hela omloppstiden.

Ungskogarna summerar till 9,5 ha, vilket är en inte helt obetydlig areal. Hur ser övriga skogsmark ut om de här ungskogarna ser ut såhär?

I aktuell skogsbruksplan (upprättad som skötselplan, fastigheten ska inte säljas) återfinns mycket riktigt attribut som

” Luckigt, älgskador, svåra älgskador, varierande bonitet”. Attribut som inte alls är säkert hamnar i ett prospekt, men som är väldigt viktiga när man ska välja vilken skogsfastighet men ska investera i. Det är i ungskogarna en stor del av motorn sitter.

Kenny Svahn

2017-11-24

kontakt@kennysvahn.se